

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady(fő-)utca 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

Pénzünk szabályozása.

Nagybecskerek, április 20.

Körülbelül három éve már, hogy kormányunk valutánk rendezésével foglalkozik, és a nagy közönségnek is bőven volt alkalma hírlapok útján e kérdéssel találkozni. — Most azonban a fontos akciónak utolsó felvonásához gyors léptekkel közeledünk. Bécsben a két pénzügyminiszter forma és tartalom tekintetében mindazon javaslatokra nézve megegyezett, melyek legkésőbb jövő hó elején a két háznak végleges eldöntés végett előterjesztetni fognak.

Érdemes tehát, e helyen is leendő új pénzünk kérdésével tüzetesebben foglalkozni, annnyival inkább, mert a fővárosi lapok valuta-rendezéséről szóló tudományos fejtegetéseiből, a mint tapasztaltuk, a nagy közönség alig egy tizedrésze nyert világos információt.

Először mi is az a valuta-rendezés, illetőleg mi szükségünk van erre? Pénzünk szabályozása főképp az államtól kibocsájtott 312 millió frtnyi 1-es, 5-ös és 50-nesekben álló papírpénz által, melynek nincsen ércalapja, melynek csak az állam hatalma szolgál fedezetül, vált szükségessé.

Rendezettebb pénzügyi viszonyokban levő államokban az ilyen fedezetlen papírpénz nem szokott előfordulni és azért a mi pénzünknek külföldön jóval csekélyebb értéke van, mint a mennyire a bank és államunk jegyei szólnak. Értéke nemzetközi piacokon folytonos ingadozásnak van alávetve, és a kereskedő előre nem tudhatja, hogy külföldön vett áruért mennyit fog belföldi pénzben fizetni. Jó pénz pedig csak az, melynek értéke nem változik, épúgy, a mint jó mérték — nagyságának nem szabad változnia.

Ha most az állam ama 312 milliónyi rossz papírpénzt állandó értékkel bíró, tiszta arannyal felcseréli, akkor a mi pénzünknek is époly becse lesz, mint a franknak és a német márkának.

A kényszerárfolyammal kibocsájtott nagymennyiségű papírpénz mellett főképp a forintunk alapját képező ezüst, mely ezüst a világpiaczen 20 usque 25%-kal kevesebbet ér, mint amennyire a forint szól, erősen befolyásolta pénzünknek hitelét.

Az elértéktelenített ezüst helyett egészben vagy részben aranyat beszerezni, a fedezetlen papírpénzt a forgalomból kivenni és az irt szintén arannyal betölteni, ez képezi a valuta-szabályozás főfeladatát.

Ausztria-Magyarország pénzverdéiben 1879-ig mindenkinek, aki ezüst-

töt akármilyen alakban hozott, ezüstforintosok szolgáltatott ki, ami az országot külföldről jövő ezüsttel valószínűsége elárasztotta; amióta magánosok részére ezüstpénz veretése meg van tiltva, azóta az ausztriai értéknek, — a papirforintnak külföldön évről-évre nagyobb értéke volt, magasabb mint az ezüstforintban befoglalt ezüstnek értéke Londonban, az ezüst világpiaczen.

Ennek következtében az a kérdés támadt: mennyi aranyat kell most az ezüstforintos birtokosának adni, annyit, amennyit az ezüst tényleg ér, vagy annyit a amennyi aranyat külföldön az ausztriai értékű papirforintért adnak. Ez komplikálta egy kissé a valuta-rendezés kérdését, ami annyival érthetőbb leendő, ha néhány példával megmutatjuk, hogy milyen különböző érdekek fűződnek az életbeléptető könnyebb vagy nehezebb aranyforinthez. — Minél több aranyat tartalmaz a jövő pénzegység, mely hivatalban van az ezüstforintot pótolni, annnyival többet nyernek a hitelezők, mindazon ember, aki jelzálog vagy értékpapírok kamataiból vagy pedig len fix fizetése után él.

Egy párisi vagy brüsszeli tőkepénzesnek nem lehet közönyös vajjon ausztriai vagy magyar értékpapírok utáni szelvényeiért állandóan darabonként 2 frank 10 centimest vagy 2 frank 20 centimest fog-e kapni.

Egy tisztviselőnek ezer forintnyi évi fizetése van. Ha most olyan érem veretik, melyből 100 darab Párisban 210 frankért cserélhető ki, akkor fizetésének állandóan 2100 franknyi vételeje leendő.

Ha pedig 100 aranyforintnak Párisban csak 205 franknyi vételereje volna, akkor a tisztviselő csak 2050 frankért szerezhetne be mindenféle jószágot. Ez ugy érthető, hogy minél kisebb pénzünk értéke külföldön, azaz minél csekélyebb a vételereje, ugyanabban az arányban megdrágulnánk mindenféle az embernek szükséges élelmi szer és áru.

A rossz pénznek a hatása Ausztria-Magyarországon abban az általános panaszban nyilvánul, hogy egy forintért mily keveset lehet bevásárolni, holott az utazó, a ki például Németországból hazajön, elmesélni szokta, miszerint odakünn egy márkáért annyit kapni mint nálunk egy forintért.

Ez az aranyértéknek a hatása.

Meg kell még jegyeznünk, hogy minél kevesebb arany adatik majd egy ezüstforintért, annál többet nyernek az adósok, a vállalkozók, a kik

bért fizetnek, és a földbirtokosok, a kiknek földjein az arany buza alakjában nő.

A ki másnak a házára 10.000 forintnyi kölcsönt adott, annak nem lehet közömbös, hogy vajjon az — mondjuk — 500 forint évi kamat, melyre talán még 20 évig tarthat igényt, a törvényhozás által nehezebb vagy könnyebb aranypénzben állapítatik meg; a hitelező évente többet fog kapni, ha az aranyforint nehezebb, mert benne erősebb vételerő nyilvánul és kevesebbet, ha a forint könnyebben veretik. Természetes, hogy az adósoknak épen ellenkező érdekei vannak. — Még nagyobb az ellentét, ha feltételezzük, hogy a hitelező ez előtt 20 évvel kölcsönözte ki a 10.000 forintot, a mikor az ezüst forintnak még 100 ezüst krajczárból állott az értéke, holott ma, midőn ennek az értéke 82 krajczárból áll, 500 forintnyi évi kamat helyett, csak 410 forintot kapna.

Földbirtokosaink nyerni fognak, ha a jövő pénzegységben minél kevesebb az arany, mert ők ebben az esetben egy bizonyos mennyiség a világpiacra hozott buzáért több aranyforintot kapnak és ezekkel több munkást fizetnek ki, mintha a leendő pénzegység nehezebbre veretnék.

De nyerni fognak pénzünk állandósítása által is. Eddig az ágióknak egy 5%-nyi csökkenése, félforintnyi mesterséges védvámot képezett gabonánk kivitelére nézve. Ilyen eshetőségek ezentúl ki lesznek zárva.

A felsorolt példák mutatják, hogy a valuta-rendezés alkalmával lehetetlen egyik-másiknak érdekeit meg nem érteni. A két kormány feladata tehát az: egy oly átmenetet, — vagy a régi és új pénz közt oly arányt megállapítani, mely tekintettel van ugy az adósok, mint a hitelezők jogaira.

Az új pénzegységnek e szerint más nem lehet az alapja, mint ama mennyiség arany, melyet, az idegen tőzsdék aranyárfolyama szerint, ma egy papirforintért meg lehet vásárolni.

A különböző árak egyformák fognak maradni; a nevezett feltétel alatt az emberek alig vennék észre az egész valuta-rendezést; a bérek fizetési ereje nem csökkene, szóval a forint vagy az új pénzegységnek kétszerese ugyanazt a szolgáltatást teendi, mint azt ma a forint teszi.

És ha a Bécsből vett híreknek hitelt szabad adnunk, akkor a miniszterek

közi megállapodás ugyis történt, mint a hogy fenn előreláthatónak mondtuk.

Előrelátható volt az is, a mi most ténynyé vált, hogy t. i. leendő pénzünk alapját nem a tiszta aranyérték fogja képezni, a mennyiben az egész ezüstkészlet forgalomban marad és az Osztrák-magyar bank nem köteleztetik pénzjegyei előmutatójának kivánatra csupán aranyérmeket kifizetni, hanem adhat ezüstforintokat is, melyek, mint eddig számításba veendőek.

A jelenlegi ezüstkészlet azonban korlátozva marad és az állam pénzverdében magányosok részére ezüstforintosok nem veretnek; ez képezi a különbséget a nem tiszta arany- és a kettős-érték közt, mely utóbbinál az ezüstnek veretése mindenkire nézve szabad.

Azonkívül el van határozva az is, hogy 60 millió forint államjegyekben, nem tudni még, egyesekben vagy egyesek és ötösökben, fog forgalomba jönni, mely államjegyek a két kormány pénztárkészleteiben aranyfedezetet találnának.

Államjegyek egy részének és az ezüstnek mint courantpénznek forgalomban maradása ellen a két enquetben több komoly szakember teljes joggal szólalt fel, de végleg mégis az állam pénzügyi érdeke döntött, mert körülbelől annyival kevesebb aranyat kell bevásárolnia.

Az arany meg szerzése egy valószínűleg 300 millió forintnyi valutakölcson kiadása által fog történni, mely kölcsonból 90 millió Magyarországra esik. Wekerle pénzügyminiszterünk 90 millióból 60 milliót az 5%-os magyar papírjárdék egyuttali konvertálása által reméli fedezhetni, úgy hogy csak a hátramaradó 30 millió forint évi kamatai más utoni fedezéséről kellene gondoskodnia.

A Bécsben végbement tárgyalások eredményéről hiteles közlés nem tette-

tett, miért is az erre vonatkozó jelentések nagy óvatossággal fogadandók.

Mindazonáltal ama hír, mely szerint megállapodás történt volna akképen, hogy a mai forint egyenértékű lenne 2 frank 10 centimessel, a mi egyforma volna az aranyhoz egy 119 forint 5 krajczárnyi osztrák értékkel való árral; ez a hír helyesnek látszik azért, mert a két kormány statisztikai kimutatásaiban az arany értékének 1879—1891-iki átlagát feltűnően 119 o. é. frtban állapította meg.

Az új pénzegység, a 100 által megosztható „korona”, ötven krajczárnyi értékkel bír, illetőleg két korona annyi mint egy forint.

Forgalomba jönnek ezüstkészletből 1 koronás, 50 és 20 fillér darabok; bilonpénzből pedig, azaz csekély értékkel bíró ezüst vegyítve bronzal 10, 2 és 1 fillérdarabok, a mai rézpénzünk helyébe.

Aranypénzből lesz 20 és 10 koronás arany. Ha a mai forint egyenértékűnek mondatik ki 2 frank 10 centimessel, úgy egy kiló aranyból 164 huszkoronás drb arany fog veretni.

Az új arany arany azonnal az ország-házi tárgyalások után törvényes fidesi erővel fog birni, de azért egyelőre minden számítás az új és a régi értékben történhet. Kizárólagosan az új érték valószínűleg csak 1893. január 1-sejével fog érvényben lenni, a meddig a pénzveretések ezt előreláthatólag megengedni fogják.

Az által, hogy egyelőre minden kötelezettség a jelenlegi törvényes pénzben, de egyuttal az új arany aranyban is teljesíthető lesz, az osztrák-magyar pénz értékének további emelkedése korlátoztatik, mert azon esetben, ha pénzünk értéke oly magasra emelkedik, hogy az arany behozatala kifizeti magát, lehetséges leendő külföldi arany megszerzése által a korona-arany aranyt is megszerezni.

Az Osztrák-magyar bankkal eddig csak annyiban történt megállapodás, a mennyiben a bank alapszabályaiba fel fogja venni jegyeinek, aranyérmek és aranyrudak ellenében való kiadását.

Ha a jegybanknak eddig is fontos feladatai voltak, t. i. a saját jegyeinek forgalmát rendezni, a fizetési kötelezettségeket megkönnyíteni és a hitelnek helyes felosztásáról gondoskodni, a valuta-szabályozás, mely reá nézve is nagy áldozattal fog járni, mint az egész arany és ezüst alap öre, Ausztria-Magyarország pénztárnokává válik a szó szoros értelmében.

Wekerle pénzügyminiszter pénteken, április 22-én fogja a bank képviselőivel a tárgyalásokat az egész bank-alapszabály-módosításaira nézve folytatni és alkalmasint be is fejezni. A sikert szivből kívánjuk.

Nincs szebb és nemesebb öröm a világon, mint látni, a hogy egy eszme, melynek ápolása sok-sok fáradsággal járt, lassan nő és végre megéri.

A befejezett valuta-rendeletet ezt az örömet Wekerle miniszternek meg fogja szerezni és hozzá fűzzük: nagygyá fogja őt tenni.

Moess Károly.

Athénben haditörvényszék ül össze közelebb, hogy iteljen Limbritis mérnök-kari őrnagy és több más magasabb rangú tiszt fölött, kik a kabinetválasztás napján állítólag keményen vétettek a katonai fegyelem ellen. Limbritis őrnagy ugyanis a még tényleg nem lett volt hadügyminiszter, Delyannis, parancsából akadályozni akarta, hogy a palota előtt a király mellett tüntessenek és kardot vont Mastrapas ezredes ellen, ki mint egy üteg parancsnoka volt ott és a király rendeletére hivatkozva, Delyannis parancsának teljesítését lehetetlenné akarta tenni. A király elvettette Limbritis kardját, míg Delyannis elfogatási parancsot adott ki Mastrapas ellen; de a rendelet csak akkor jutott a trónörökös kezébe, mikor a letartóztatandó ezredes már hadügyminiszterre volt kinevezve. A trónörökös, mint a harmadik hadtest ideiglenes parancs-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Kései ébredés.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Már harminczkét éves volt és még mindig semmi.

Szaladozott egyik pályáról a másikra. Mindenütt kezdett, még pedig eléggé sikeresen, valamit. Hanem a megkezdett munka gyümölcseit: a célhoz jutást, soha se volt türelme bevárni.

Szóval állhatatlan, nyugtalan vérű ember, az akaratörök igen nagy mértékű hiányával.

Még a szerelmeivel is úgy volt, hogy rendszeren nagy tüzzel látott hozzá az ostromhoz. Az ellenállás eleintén csiklandozta, aztán csüggedtté tette s rövidesen másutt igyekezett magának kárpótlást szerezni, igazabban örök szomját (a soha ki nem elégíthetőt, mert az ivásig soha el nem jutott) csillapítani.

Különben egyre tervezgetett. Majd így, majd úgy akarta az elvesztett éveket s a hátramaradást pótolni; de mindig csak a terveknél maradt. Ha bele fogott is egyikbe-másikba, soha nem volt akaratereje azt ki is vinni. Mindig valami „jobb eszméje” támadt, a melyért a megkezdett munkát

abba hagyta s végre is egész élete csupa illúzióknak, egyre tartó halogatásnak és kapkodásnak bizonyult.

Ekkor történt, harminczkét éves korában, hogy többé nem érezte magát ifjunak, rugalmasnak s belátta, hogy a folytonos kísérletezésre már nincs ideje. Révbe kell jutnia minden áron. A szép álmok, a fényes jövő pályá bére, a mit a saját tehetségeinek szánt, szerte foszlottak.

Előtte állott a küzdelmes világ előrefutó, nagyot haladt embereivel. Látta barátait, a magánál sokkal kevesebbre becsült embereket, a kizűzött céljánál, boldog családi fészkekben, a mig ő még mindig a kezdet kezdetén állott.

Látta a maga elmaradásában és a mások előrejutásában, hogy ábrándokban élt, mikor mindent a tervekre és a barátság koczkalapjára vetett. Azoké a világ, akik tudnak a maguk érdekében cselekedni és akik tudnak másokat a maguk érdekének fölhasználni. Ez egy kicsit önzés, de a törekvés önzése. Az olyan ember, a minő ő volt, a ki mindenkivel szemben a szélsőségig vitte az udvarias szolgálat-készséget és soha nem tudta annak viszonzását a maga részére biztosítani, úgy elmarad, hogy többé nyargalva sem éri be a versenypályát.

Amikor idáig jutott, már kissé kopaszodó

fejvel, kiégett szívvvel, tele csalódással s egy új munka kezdetétől való irtózáttal, e szavakra fakadt:

— Öreg vagyok.

Egy kissé lejjebb csuszott a párnákról és lábait, amelyekben végighasított valami göresös fájdalom, odaszoritotta az ágy támlájához és nyomkodta, mig lassacskán megszűnt a fájdalom.

Bizonyos volt benne, ha frissen kiugrik ágyából és erősen talpra áll a bolyhos szőnyegen, menten megszűnik a fájdalom, de anyai akaratörök se volt benne, hogy az előtt fölkeljen, mielőtt „muszáj”.

Érezte ezt a gyöngeséget s bizonyos erkölcsi undor lepte meg a saját tehetetlenségével szemben.

Szinte összerázkódott, mikor a multjára és jelenére gondolt.

Többé nem volt semmi reménye, hogy valamit még csinálhatna magából.

Füleiről lehuzta a paplant és kitekintett az ablakon. Hideg, szinte fagyos márcziusi eső szitált odakünn.

— Mennyire lehet az idő? — Ez a kérdés ötlött fel előtte. Nem tudhatta meg, mert órája már egy hónap óta elromlott s halogatta a megcsináltatását.

Várnia kellett, mig a toronyóra ütni fog. A toronyóra azonban csak egyet ütött. Any-

noka, most oly napiparancsot adott ki, melyben kijelenti, hogy sajnálja az esetet és reméli, hogy a tisztikar jövőben mindent kerülni fog, a mi politikai pártoskodásra vallana. Delyannisza maga hírlapjaiban kétségbe vonja, hogy a trónörökösnek joga volna az ilyen napiparancsok kibocsátására; a hadsereg pártos szellemeért a királyt teszi felelőssé és azt állítja, hogy az alkotmány szerint csak az ellenség előtt és a hadgyakorlatokon áll a hadsereg a király parancsa alatt, ki a hadügyminiszter ellenjegyzése nélkül nem rendelkezhetik. — A kérdés vitás és minden a haditörvényszék felfogásától függ.

Giers állapota. A belgrádi román követ nejét, Giers orosz külügyminiszter leányát, kedden Pétervárra szoltították, miután Giers állapotában válságos fordulat állott be.

HIREK.

— **Kitüntetett torontáli képviselő.** Ő Felsője a király Jovánovits István uzdini kerületi országgyűlési képviselőnek, előbb viselt ítélő táblai bírói állásában szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Az idő.** A pár napi borongós, esős időt, tegnap éjjel erős hűvösség váltotta föl, mely ma déltájig csupán azért engedett kissé erejéből, hogy három óra tájra teljesen beborulhasson az ég és nyomban megeregedő erős záporral köszöntson be a nyári esős időjárás. A hatalmas „holyagos-eső” becsakhamar beleveggyült a jég és zajos zuhogással pattogott messzire a házfödelekről a borsónyi nagyságu jég, mely azonban nyomban elolvadt a vizesre beesett földön. A virágos kertekben és a gyümölcsfák virágaiban azonban meglehetősen kárt tett az első jég.

— **Sz. Prielle Kornélia,** a nemzeti színháznak körünkben időző kiváló művésznője a tegnapi nap folyamán látogatást tett Rónay Jenő, főispánnál, Daniel László, helyettes alispánnál és Steinbach Antal, kir. tanácsos, tanfelügyelőnél. A művésznőt tegnapi föllépte alkalmából a vármegye szünügyi bizottsága egy pompás koszorúval lepte meg, melynek kék- és sárgaszínű, ne-

héz selyemből készült szalagjára a következő felírás volt himezve:

„1847: Ifju színész és ara,
1892: Jubilált művésznő és „Nagy mama”

Lauka Gusztáv, koszos költőnk, a kinek a művésznő ifjúkori barátja, üdvözlő verset készített a művésznő tiszteletére, melyet a tegnapi est folyamán a színházban a nézők közt szétosztogattak. A lendületteljes, kiválóan sikerült költemény végső két versszaka így hangzik:

Légy üdvöz közöttünk! Széles e hazában
Bárhova térsz: kastély s kunyhó otthonod
S bármi távol tőlünk, lelkünket s szívünket
Büv-művészetteddel magadhoz vonod,
Mert a csillag fénye, a magasban s távol,
Földünk bármely részén egyformán világol.

Menni fogsz! És mégis itt maradsz közöttünk
Lelkünkben s szívünkben örük meg neved;
Bánatot, örömet s mindent a mi érhet
Mint igaz testvéréd osztunk meg veled.
Mert közel, vagy távol művész alkotásod,
Mint a nap vízfénye reánk úgy sugároz.

— **Eljegyzés.** Rehák István, megyei tisztviselő, e hó 18-án Temesvárott eljegyezte Mattanovich Ilona kisasszonyt.

— **A pancsovai városi sikkasztás.** Pancsova város pénztárnoka Radivojevic Sándor — mint 1890. őszén nyilvánvalóvá lett, — meglopta a város pénztárát. A sikkasztásra Kaczvinszky, akkori nagybecskereki h. pénzügyigazgató jött rá, midőn egy napon a város pénztárát váratlanul megrovincsolta. Az összes sikkasztott pénz, — tíz évi manipuláció alatt, — közel 20,000 forintot tett ki. A sikkasztás fölfedezése után Radivojevic azonnal megszökött, de nemsokára elfogták. Radoszavlyevics ellenőr a büntény fölfedezése után szervi bajba esett: megtévelyodott. Fel is került Lipótmezőre, a hol konstatálták rajta a gyógyíthatlan elmelejtést. Pár hónap alatt meg is halt. A büntetés utóléte őt. A hiány egy részére nézve — mintegy 850 forintról — a vizsgálat kiderítette, hogy abban Holub Henrik díjnokot terhelte a sikkasztás, mert az összeget saját céljaira fordította. A pancsovai kir. törvényszék egy hónapig tartó tárgyalás után, most nagy szombaton fejezte be a tárgyalást, melynek folyamán Radivojevic vakmerően tagadott és végül azt állította, hogy őt a liberális

magyar párt a nagybecskereki pénzügyigazgatósággal szövetségbe üldözte (!) és a könyveket meghamisították. Holub Henrik díjnok beismerte tettét. A kir. törvényszék mindkét vádlottat hivatali sikkasztás büntetésében mondotta ki bűnösnek s Radivojevicet 7 évi fegyházra és 10 évi jogvesztésre, Holubot 2 évi és egy hónapi fegyházra ítélte. Vádlottak 1890. november hó óta vizsgálati fogságban vannak, melyből a kir. törvényszék Radivojevicre nézve 1 évet beszámított, Holubnál pedig egy hónapot. Pancsova város részére 2820 frt kár lett megítélve. Egyébként a kártérítés feletti határozathozatal mellőztett, mert annak megállapítására a közigazgatási hatóság illetékes. Védők fölebezttek.

— **Egy érdekes válópör.** A szülők régóta egymásnak szánták gyermekeiket, a kik látszólag vonzalommal is viseltettek egymás iránt. Néhány hét múlva kellett volna az esküvőnek lennie. Egy reggel azonban levél érkezik a vőlegénytől, a ki tudatja, hogy menyasszonyának — visszaadja a szabadságát. Hogy mi okból, nem tudni! A menyasszony szülei azonban kijelentették, hogy e szakításba nem egyeznek bele, mert nem tűrhetik el leányuk becsületének, jövőjének és nevének tönkretételét. Szerintük oly fiatal hölgy, kinek vőlegénye épen az esküvő előtt lép vissza, társadalmilag lehetetlenné vált, mindenütt bizalmatlanul fogadják, minden férfi óvakodni fog hozzá komoly szándékkal közeledni. „És az elvált asszony?” — kérdezte a vőlegény. „Ah, az egészen más — felelték neki — szerencsétlen házasság elég van; az életboldogság ugyan meg van semmisítve, főként a katolikusoknál, kik második házasságra nem léphetnek, de az asszony becsülete megmenthető, míg ellenben az oly leány becsülete, kinek vőlegénye visszalép, sokkal komolyabban van veszélyeztetve.” Abban állapotok meg tehát, hogy a férfi nőül veszi ugyan a leányt, de mindjárt az esküvő után beadhatja a válópört s biztosították róla, hogy a válás útjába nem fognak akadályokat gördíteni. Formális szerződést, mely „contra bonos mores”, a jó elköltésök ellen, tehát törvénytelen lett volna, természetesen nem köthettek. A házassági szerződésbe azonban egy „elválasztási paragrafust” iktattak be, mely szerint válás esetén a házasság egyik sem követelhet anyagi kárpótlást. E szerződés megkötése után a vőlegény az esküvőre pontosan megjelent a templomban. A pár csak az oltár előtt találkozott, a nélkül, hogy csak egy szót is váltottak volna egymással. Esküvő után a templomot elhagyva, egyik jobbra, a másik balra ment. A fiatal ember beadta a válópört, abban a meggyőződésben, hogy az minden akadály nélkül fog lefolyni. De nagyon csa-

nyit tudhatott meg belőle, hogy egy negyed óra van: de hogy mennyire? már arról sejtelve se volt.

Tehát várt. Várta míg az óra kettőt, három, aztán négyet üt s végre kikongatja, hogy délutáni két óra van.

Ez a kései idő aztán eszébe juttatott egyet-mást. Többek közt, hogy délelőtt meg kellett volna látogatnia Albint, ezt a szép, szőke özvegyet, aki ma várta, sőt kikötötte, hogy meglátogassa. Mikor este elbucsuztak, igen melegen szorítá meg kezét. Jóságos, tengermély kék szeméből szelíd, biztató mosolygás sugárzott feléje és édes ajkairól az édes bucsu-szóhoz hozzá fűzte ezeket a szavakat is:

— Aztán ne feledjen el, kedves Dénes, olvasgatni, tanulgatni. Igazán kár volna lemondania a hétköznapi, de boldogságot nyújtó polgári pályáról. De nem zaklatom mindig. Holnap jöjjön el. Kedvesebb leszek, mint ma.

Aztán besurrott a kapun.

Dénes pedig egy nehéz érzéssel és egy nehéz önváddal hátramaradt. Gondolközöbe esett, aztán csöndes, téveteleg járásal, álmosan megindult a vendéglő felé. Az éj egy részét ott tölté. Eleinte mérlegelte az Albint kedves, biztató szavainak értékét. Gyerekesen csombékot kötött zsebkendő-

jére, nehogy elfelejtse a délelőtti terminust, amikor is végrevalahára nyilatkozni fog, megkéri az Albint kezét s talán az új helyzet s a boldogság előérzete önt bele egy kis akaraterőt, hogy törve-törjön a cél felé, melynek végén ott áll majd a kellemes, meleg családi fészek.

Hanem aztán társaságba jutott s feledett minden mást.

Most, kései fölébredésekor, hogy az ablakon kitekintett, mindez ismét eszébe jutott s míg a toronyóra elkongatta a délutáni kettőt, örökké munkás képzeletében fölillant a szőke asszony sugár alakja, a esinos tollbóbitás kalapjával, a derült homlokkal, a jóságos, fényes szemekkel, az üde, fehér arczon a piczi gödröcskéekkel, a kívánatos, édes ajkakkal, a telt tehér nyakon a biber prémekkel s a keztücs kézzel, amely pihent az ölében.

Az egész asszony úgy tűnt föl most előtte, mint a sugárzó végcél, a melengető fényes nap s a teli virágos kert. Egyszerre forró érzés ömlött el szívében. Nem tagadhata el maga előtt, hogy ez az asszony neki mindene. Szereti, imádja; nem tudna elszakadni tőle soha, semmi áron.

Ha kissé későcskén is; ha kissé alantasabb szállással, mint tervezé: de még beröppenhetne a boldogság honába; csak egy

évig, csak egy fél évig volna képes lankadatlanul dolgozni, a kapkodást abba hagyni és egy cél felé törekedni.

De nem képes.

Ime, bizonyosság reá mai lustasága is.

Minő édes szavakkal invitálta magához Albint délelőttre és ő elfeküdt az egész délelőttöt.

Talán ma lett volna az egyetlen nap, mikor rosszasága mellett is az az angyali jóság reá borította volna szeretetének fáttyolát, kitárta volna szívet s most talán ő lenne a legboldogabb, munkás ember egy új élet küszöbén.

Mindebből most semmi.

Elkeseredetten sóhajtott föl.

— Nem lesz belőlem ember soha! soha. Hogy menjek most hozzá? Uj hazugsággal? Könyörgő szóval? Nem tehetem, egyiket se tehetem.

A nyomasztó érzések legnagyobbika: a kétségbeesés nehezedett reá. Ugy tűnt föl előtte, mintha borzasztó álomban fetrengene, egy sziklaorom szakadna reá s nem bírna menekülő mozdulatot tenni.

Agya mintha kiürült és szíve, mintha csordultig megtellett volna vérről.

Azt hívé, ez a vér lassacskán kibugyog, elcsöpörög szívéből s akkor az is üres, hi-

lódott. A fiatal asszony ügyvéde által azt válaszolta, hogy az elválásba nem egyezik bele. Hogy mi lesz már most e pörnek a vége, mindenki méltán kíváncsi lehet rá.

— **Elveszett karperecz.** Egy fonott arany láncból készült karperecz, a melyről színes kövek csüggnek alá, e hó 16-án, a feltámadási körmenet alkalmával, elveszett. A becsületes megtaláló kéretik, hogy a lánczot a rendőrségnél adja át, a hol illő jutalomban fog részesülni.

Irodalom és művészet.

S z i n h á z.

A nagymama. (Prielle Kornélia első fellépte.)

Hazánk legnagyobb és legtermékenyebb drámaírója, ki sajnos, most már a föld alatt porladozik, alkalmat akart adni a legzsenialisabb színésznők egyikének, ki ötven év óta naponta fiatalabb lesz, hogy egy nagy darabban is ő legyen a társaság központja, ő legyen az a kéz, melyben az összes szálak találkoznak, mint pl. a hercegnő Pailleron darabjában: „Ahol unatkoznak“, és megírta a „A nagymamát“. Mert kétség kívül Prielle Kornélia művészi egyénisége inspirálta Csiky Gergelyt e darabja megírására. Ez az istenkegyelte művésznő, kinél a matróna szerepektől elválaszthatlan a szeretetreméltóság bája, kinél a finom művészete, mely az ő ezüst hajszálai közül sugárzik, oly ragyogó, mintha a hajnal fénye volna. És Csiky műalkotó kezével ragadta meg a szerencseszálakat és fonta belőle azt a fejdíszet, mely oly pompás megjelenést kölcsönöz a nagymamának, melynek lelkesülten tapsol egy év óta a főváros publikuma, s mely tegnap este elragadtatással és hódoló bámulattal töltötte el Nagybecskerek közönségét.

Csiky ezuttal nem akart nagy társadalmi problémákat megoldani. Egy kedves variációban elmondta azt az ismert történetet, melyben egy ifju szeret egy leányt, ki más szeret s ez ismét egy harmadikért rajong.

Az első felvonás egy leánynöveldeben játszik, hol egy árvaleány van elhelyezve, ki az intézetnek legvigább tagja, a kedves kis Márta (Nagy Katicza.) Szerémi grófnő a nagymama (Prielle Kornélia) az első felvonás végén meglátogatja az intézetet s megismeri Mártában unokáját. Ez a jelenet rendkívül hatásos. Ismételen a lámpák elé hitták a nagymamát és vele kijött az unoka, ki ezuttal teljesen meghódította közönségünket. Az intézetben találkozunk még a ve-

deg és élettelen lesz. A míg ez bekövetkezik, az önutálat éveit kell leélnie.

Egy jókora üveg morphiun volt az ágya melletti széken. Gyomor baja ellen rendelte az orvosa már két hét előtt, csöppenként kellett volna beszélnie, de még csak ki se bontotta. Egyre várta, hogy majd csak nem lesz reá szükség. Az orvosságos üveg mellett ott volt az Albin arczképe, kissé szeszecöpögtetve a reggeli kávétól és kissé megfakultan.

Ezt az arczképet kezébe vette, elmerengett a hasonmáson, a bizonyára örökké elvesztett menyországon. Szerette volna, ha valaki belép szobájába és kegyetlenül elveri, mint rossz gyereket. Aztán az üveget vette kezébe. Nézte a gyilkos nedv csillogását.

Álmai, ábrándjai, összetört reményei jelentek meg előtte csillogó köntösükben, szép sorjában egymás mellett és egymás után.

Egyszer csak letörte az üveg tetejét. Keze vértett. Meg se törülte.

— Nem lesz belőlem ember, — nyöszörgötte, — soha, soha.

És az utolsó csöppig kiürítette az altató mérget.

Kemeckey Jenő.

zető Timár asszonysággal (Litzenmayer Poldi) és egy másik nevelőnővel, Langó Szerafin kisasszonnyal (Nagy Mari), ki huszonnégy éve jegyese Todórka tanárnak (Szilágyi Dezső). Szerémi Ernő gróf (Delly Henrik) mint francia nyelvmester lopja be magát. Azonkívül megjelenik Örkényi báró (Kiss János) Piroksa leányával (Litzenmayer Szidi) és egy tábori lelkész (Mikei) kíséretében. Leányát nem hagyja itt, mivel azt hallja, hogy az intézet Szerémi grófnő védnöksége alatt áll.

A második felvonás egy tengeri fürdőben játszik. Egymásután megjelennek összes ismerőseink az első felvonásból. S most megtudjuk, hogy Márta nem szereti Ernő grófot, pedig a nagymama egymásnak szánta őket. Márta Örkényit szereti, a két férfi összeszólalkozik, szinte látjuk már a kardokat villogni, de Szerafin, a vénleány, azt híven, hogy miatta akarnak vért ontani, megakadályozza a párbajt. A nagy zavarban megjelenik Örkényi is és itt kitér az eddig elfojtott ellenszenv a báró és a grófnő között.

A harmadik felvonás meghozza a megoldást. Kálmán elveszi Mártát, Ernő belátja, hogy tulajdonképpen Piroksába szerelmes s ő belőlük is egy pár lesz. Az öregek is kibékülnek. Hajdanában, mikor Örkényi még hadnagy volt, szerette a grófnőt, kit azonban máshoz kényszerítettek. A nagymama nem akar már most házasságról tudni, hanem unokái szerelmében találja meg saját boldogságát.

Ez a rövid váza Csiky darabjának, mely telve van csinos epizodokkal és hatásos zárjelenetekkel, s melyet a mi közönségünk is zajos tetszéssel fogadott.

A mi az előadást illeti, különös örömmünkre szolgál konstatalhatni, hogy igen jó volt. A siker oroszlanrésze persze az ünnepelt művésznőt, Prielle Kornéliát illeti, ki a nagymamát azzal a finom, reszletezett pointirozással és ellenállhatatlan kedvességgel játszotta, a milyennel csak ő rendelkezik. A közönség szünni nem akaró tetszésnyilvánításokkal halmozta el úgy nyílt színen, mint a felvonások végén. A nagy művésznő mellett feltűnt a Márta személyesítője, Nagy Katicza, ki kellemes organumával, biztos fellépésével és vele született gráciájával az istentől is arra van teremtve, hogy ilyen szerepeket játszhassék. A fiatal hölgyet szintén többször megtapsolták. De a többi szereplők is, mintha csak környezetük felemelő hatása alatt álltak volna, egytől-egyig jó alakításokat nyújtottak. Szilágyi diszkrét komikummal, de nagy hatással adta Todorkát, Nagy Mari, ugy látszik, igen tehetséges színésznő, kinek humorra és izlése van, Mikei igen jól fogta fel a csittító tábori lelkészt, Litzenmayer Szidi, Rónay és Delly a szerelmeseket képviselték több-kevesebb tehetséggel és szerencsével.

A közönség jól mulatott és sokat tapsolt s a zsufolóság telt ház arra mutat, hogy a mi publikumunk is elmegy drámába — ha jó.

— r.

* **A Vasárnapi Ujság** április 17-iki száma tizenöt képpel, a következő tartalommal jelent meg: „Husvétí képek“. „Egy emberélet.“ Költemény Szász Károlytól. „A felültetés.“ Falusi kép. Irta Gyarmathy Zsigáné. „Régi lexikonok Magyarországról.“ Hegedüs Lorántól. „Imádkozó iskolás gyerekek.“ (Képpel.) „József főherceg, mint az állatok barátja.“ Thewrewk Istvántól. „Nemezis.“ Elbeszélés, irta Scudamore F. (Képpel.) „Pozsega megszabadítója.“ (Imbrizimovics Luka pozsegai emlékszóbrának képeivel. Kiss György szoborműve) „A husvét falun.“ Szivos Bélától. „Husvét ünnepén.“ Költemény Sántha Károlytól. „Az anabaptisták Magyarországon a XVI. és XVII. században.“ Áldásy Antaltól. „Nápfoltok.“ (Képekkal.) „Az 1892-iki nagy háboru.“ (Képpel.) „Várna bombáztatása.“ „Husvétí szokások.“ (Képpel.) „A francia anarkisták.“ (Képekkal: Ravachol lefényképeztetése; Ravachol és Mathieu arczképe.) „A francia rendőrség anthro-

metrikus intézete.“ „Siegfried.“ Wagner Rikárd dalműve. „Londoni divatlevél.“ (Divatképpel.) „Miért vagyunk jobbkezüek? Irodalom és művészet; Közintézetek és egyetek; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt.

Táviratok.

Vegyes házasságok.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Pol. Corr.“ jól értesült forrásból jelenti, hogy a vegyes házasságból származó gyermekek keresztelésének bejelentésére vonatkozó miniszteri rendelet formailag fenn marad ugyan, de csak kivételes esetekben fog alkalmaztatni.

Baross betegsége.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter állapotában folytonos javulás mutatkozik. A miniszter már a jövő hó kezdetén el is szándékszik foglalni hivatalát.

Kossuth beteg.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Turinból érkező jelentések szerint Kossuth Lajos a változó időjárás következtében arczrheumában szenved. Állapota aggodalomra nem ad okot.

Esküvő a haldokló Teleki Sándor grófnál.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagybányán Teleki Sándor gróf ezredes betegágyánál tegnap délelőtt eskette össze Gergely Károly ottani ref. pap a haldokló gróf leányát Blanka kisasszonyt Domahidy Viktor főszolgabíróval. Az örömapa állapota nem javult. Az esküvő legszűkebb családi körben történt.

A budai szerb püspök temetése.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Stojkovicz Arzen elhunyt budai püspök temetése tegnap ment végbe nagy pompával a főváros közeli Szent Endrén, hova Budapest görög keleti hitvallású lakosai nagy számmal mentek ki. A gyászpompával díszített székes-egyházban a szertartást Popovics Nikánor temesvári püspök végezte s 11 órától déli 1-ig tartott. A ravatalt szebbnél szebb koszorúk özöne borította. A temetésen Szent-Endre város notabilitásain kívül megjelentek: br. Nikolcs Fedor, Haris görög konzul, Lupa Péter orsz. képviselő a Dumtsa és Lupa családok, stb. Ohitü papság nagy számmal jelent meg, messze vidékről is. Megható énekek közt kerülte meg a gyászmenet a székesegyházat a koporsóval, melyet aztán a sírboltba bocsátottak le.

Dér.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Dunaföldváról nagy dért jeleznek, mely tetemes kárt okozott.

Rablógyilkos cigányok.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Alsó-Dombori községből sürgönyzik, hogy ott a csendőrség, az egész falu népének segélyével, 14 cigányt fogott el, a kik régóta rémületben tartották a község lakóit, mert folyton raboltak és gyilkoltak. A csendőrség ma fegyveres nép segítségével körülvette tanájukat, a letenyei erdőt s a polai hidnál elcsipte őket. A cigányok ellenszegültek és lövöldöztek, végre is azonban lerakták fegyve-

reiket. A csendőrök megkötözve kísérték őket a bírósághoz.

Az olasz kormányválság.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Utolsó római hír szerint Grimaldi vállalkozott a kabinet megalakítására.

Szenzációs hír.

Budapest, ápr. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi újságírói körökben az a hír jár, hogy Stambulow bolgár miniszterelnök megőrült s hogy Bécsből egy tanárt hívtak volna hozzá. A hír Budapesten nem talál hitelre.

A legújabb bolgár sérelem.

Budapest, április 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A porta elrendelte, hogy Kuseleff bolgár tanuló szabadra bocsáttassék és hogy engedjék őt Szofiába visszautazni.

Földrengés Sanfrancziskóban.

Budapest, ápril 20. (A Torontál eredeti távirata.) Sanfrancziskóból jelentik, hogy ott a múlt napokban, kétszer egymásután nagy földrengés volt, mely alkalommal számos ház összedőlt és sok emberélet veszett el. A kár nagysága ezideig még megállapítva nincs.

Közgazdaság.

A budapesti gabnatözséről.

Budapest, ápril 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A gabnaüzlet irányzata változatlanul lanya. Buzát ma elégségesen kínáltak s a vevők több hajlandóságot mutattak a vásárlásra, ennél fogva az árcsökkenés megszakitást szenvedett. 25.000 m. mázsa forgalom mellett az effektív árak változatlanul jegyeztek. A rozs, tengeri, árpa és zab forgalma minimális vevők hiányában.

A határidőüzlet a folytonos esözések és az ebből folyó kedvező terméskilátások következtében, másrésztől az amerikai csekélyebb jegyzések folytán újabb árhanatlast tüntet fel. A mai zárlat következő:

Buza tavaszra 9.08—11.
Buza ősre 8.35—37.
Zab tavaszra 5.50—52.
Káp-repcze 12.35—45.

Vegyes közlemények.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1892. április 19. Hizott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgrammon felüli sulyban) 45¹/₂—46 krig. Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) 44¹/₂—45 kr. Fiatal nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) 46¹/₂—47 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 46—47 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 47—47¹/₂ krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klgron felüli sulyban) 45¹/₂—46 kr. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 46—47 krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyb.) 47—47¹/₂ krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 46—46¹/₂ krig. Közép (pkint 220—260 klgr. sulyban) 46—46¹/₂ krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 45¹/₂—46¹/₂ krig. Sertéslelészám 1892. április hó 15-én volt készlet 161962 drb. 1892. ápr. hó 16—18-án felhajtott 3559 drb. — 1892. ápr. hó 16—18-án elszállított 2819 drb. 1892. ápr. hó 19-én maradt készletben 162792 drb. — A hizottsertés üzlet-irányzata: Az üzlet kissé kellemesebb.

REGÉNY-CSARNOK.

I r é n.

Regény.

A „Torontál” számára írta:
Scossa Dezső.

(2-ik folytatás.)

Az öreg ur valóban alig is tudta nélkülözni. Együtt kocskázott vele a vén családi hintón délutánonként, sétáira is magával vitte s nagyon meg volt elégedve azzal az eszméjével, hogy e szegény elhagyott árvát magához vegye.

Volt a leány magaviseletében valami varázsszerű, a mi Sziklai Tamást egészen lebilincselte és modorában, — mit az öreg bácsi iránt sohasem változtatott, — a mi rég elhunyt nejeinek szelidségét és ártatlanságát idézte elejé. És ha esténként a pároigó thea mellett felolvastott neki, Sziklai majd elolvadt, vagy ha a lobogó kandalló tüzeinél ülve, kézi munkája mellett kedves csevegéssel s behizelgő gyermekességgel szórakoztatta, áldotta a percet, mikor magánya és elhagyatottsága vigaszul ezt a tündért ajándékozta neki a sors.

Irén csak akkor váltotta vissza igazi alakját, ha az öreg urtól szobájába távozott. Ilyenkor levetkőzte azt a tettetést, a melyben naphosszant annak kedvét kereste és képtelen ábrándokba merült. Fáradozásait — úgy vélte — siker koronázta. Hiszen Sziklai ép úgy engedelmességet neki, mint akár a cselédség. De itt még nem szabad volt megállapodnia. Valami kimondhatlan vágyakozás vett rajta erőt mindazoknak az élveknél részesevé lenni, a mikről csak hallott s a mikit néma szemléletből ismert csupán. Megjelentek előtte gyermekkori emlékei, a mikor a Dombay házat előkelő vendégek serege verte fel. A vörös frakkos lovasok, a vidám vadászatok s utánna a zene és tánc. Edes anyja körül hajlongott és annak bókolt mindenki. És róla eszébe jutottak a csillogó gyémántok, a selyem és bársony, a mik toiletjét képezték. Oh! érezte, hogy mennyire boldog tudott volna lenni hasonló körülmények között és sirva borult párnáira tehetetlensége érzetében, mialatt makacs elhatározás és dacz költözött szívébe.

Sziklai Tamásnak új házirendjét sokan nem nézték azon a szemüvegen át, a hogyan ő tekintette.

A cselédek zúgolódtak Irén ellentmondást nem tűrő szigora miatt, a rokonok elmaradtak, mert nem tudták nézni, hogy egy „jövemény” vezesse a házat, a melyhez a vérségi kötelék folytán nekik legtöbb joguk lett volna. Irigység szállt beléjük a hitben, hogy ez a leány a nagy jövedelemből busás százalékot tesz félre s őket megrövidíti s ahányszor Sziklait felkeresték, sohasem szünet meg képtelen aggodalmakkal telesuttogni fileit.

Amde az öreg ur senkire sem hallgatott, hálája Irén iránt, ki agg napjait megédesíté, egészen vakká tette s egyáltalán keveset gondolt vele, hogy rokonai lassanként elmaradtak s az a pár régi czimbora is, a kik hetenkint egyszer, kétszer theára gyűltek össze nála, szinte terhére volt s teljesen igazat adott Irénnek abban, hogy azok rettentő unalmas emberek.

Az irigyek és rosszakarók csakhamar tisztán látni vélték a „jövemény” céljait. Az egyik megelégedett azzal, hogy Irén pár év alatt jól megszedi magát az ellenőrizetlenül reábizott jövedelmekből s aztán faképnél hagyja jötevőjét. A másik már tovább kombinált. Természetesnek tartották, hogy a szegény árva a gazdag apának — fiáért hizeleg.

Nem is vették figyelembe az apa és fiu között fennállott viszonyt, a mely a legsajátosabbak közé tartozott.

Sziklai Lajos, ki atyja akarata ellenére olyan pályára lépett, ami annak felfogása szerint nem való nemes embernek, évek óta külföldön járt s ha hazajött is, csak rövid

időt töltött atyjával, kit az új idők vívmányai, a melyekért pedig fia rajongott, — dühbe hoztak.

Ugy mondták, hogy mióta Irén Sziklai házában volt, Lajos csupán egy izben időzött hosszabb ideig otthon s egyszerre hirtelen újra felkerekedett. Az a sajátos ellenkezés, ami az apa és a fiu között mindig fenállott, nem kedvezett annak a kombinációnak, hogy Sziklai Lajos valaha kövesse apja abbeli akaratát, hogy azt a leányt ne-jévé tegye.

Most másfelé fordult a sohasem nyugvók kombinációja. Sziklai Tamásnak volt egy pártfogoltja. Ugy mondták, régen az utcán szedte fel s felneveltette. A fiuban sok genialitás volt, de minden rendszeres munkától irtózott. Ezért hát nem is végezte tanulmányait, hanem minden téren hiába próbálkozva, utóvégre Sziklai falusi jószágán nyert alkalmazást s az öreg ur sokszoros elnézése mellett folytatta könnyelmű, léha életét.

Nevettek a nagyravágyó leány eme fogása fölött. Hiszen az a fiu is csak oly szegény volt, mint ő, habár mindenki szépek s eszesnek ítélte is.

Mennyire meg voltak azután lepetve, sőt ijedve mindazok, akik különféle jagon Sziklai halálával némi örökségre tartottak igényt, midőn miként a villám járta végig az egész fővárost a hír, hogy a gyönyörű hajadon magának az öreg Sziklai Tamásnak ne-jévé lett.

Több volt ez, mint amennyit elhíthettek. Tömegesen ostromolták a Sziklai ház kapusát, hogy a hír valóságáról meggyőződjenek s hosszú orrokkal távoztak, mikor a hír valóban bizonyult s azt is megtudták, hogy az új pár esküvő után elutazott.

— Hát lehetséges ez? — kérdezték.

— Hát nem történnek csodák?

— Az öreg megbolondult!

Tehetlenségükben gunyolódtak.

A váratlan, hihetetlen esemény sokáig izgatottságban tartotta a kedélyeket. Bizonyos körökben felmerült a sérelem és érdeklődés problémája, s voltak, akik azt egyikhez sem tudták sorolni.

— Hetven éves ember, hogyan vehet nőül egy tizennyolcz éves hajadont?

— Ohó! annak csak most kezdődik az élettörténete.

Mindenki másként következtetett ebből a frigyből, mindenki másként magyarázta azt. Csak egy volt, a ki a dolgot a maga valóságában látta. Az az ifju ott a falusi kastély magányában. Mikor a hír odáig eljutott, szilaj tombolással vetette magát a dorbézolás karjaiba s éjszakáról éjszakára ott mulatott a cigánynyal, maga elé meresztett szemekkel hallgatva a kesergő nótákat vagy kitörő kedvvel énekelve a vig czimborasággal, mintha csak bújat akarná elfojtani, elrejtteni.

Igy beszéltek legalább.

Megcsalta e őt Irén vagy maga csalta meg önmagát, mikor szerelmet érzett iránta, senki sem tudhatta. Sokkal csekélyebb ember volt, hogysem törődtek volna vele s a közvélemény sokkal jobban elfogult volt, hogysem a valót tőle igyekezett volna megtudni, a kit alig ismert valaki.

Csak a cselédség suttogott, mikor az ifjut árnyként jönni-menni látta, nem titkolva mély részvétét az iránt, a ki iránt az egész házban legtöbb rokonszenvet érzett.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.*)

Butorszállítás és költözködes.

* Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovics Aladár.

H i r d e t é s e k.

188. sz. b. v. 1892.

(164—3.1)

Bérbeadási árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó a módosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnak folyó évi márczius 25 én kelt 1931. és 3171. tlkvi 1892. sz. végzése következtében ezennel köz-
hírré teszi, hogy a kir. államkincstárnak, Rudna községe ellen folytatott dologi adóvégrehajtása folyamán bírói zárlat alá vett, a rudnai 63. sz. tljkönyvben Rudna község tulajdonán felvett 265 hold községi legelőnek az 1892. évre kizárólagos legeltetése Rudna község házánál 1892. évi április hó 27-én, d. e. 9 órakor a következő feltételek mellett bérbeadni fog.

1. Kikiáltási ár 1000 frt, melyen alól az első árverés alkalmával a legeltetésre való kiadás nem fog leütni.

2. Árverezni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 100 frtot készpénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

3. A hasznobéri összeg részletben fizetendő, és pedig: első fele az árverés befejezése alkalmával, a másik fele 1892. évi szeptember 1-én. A bánatpénz az utóbbi részletbe fog betudatni.

4. A hasznobéri összeg után járó kereseti adót, valamint az annak alapján kivetendő egyéb adókat bérbevevő sajátjából tartozik viselni.

Kelt Módoson, 1892. ápril 6-án.

Kiss Olivér Sándor,
kir. bir. vhajtó.

Szerb-Keresztur község előljárósága.

475. szám kig. 1892.

(163—3.2)

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Szerb-Keresztur község tulajdonát képező ugynevezett „Bajiri“

halásznati jog

három egymásután következő évre, azaz 1892. évi május 5-től 1895. évi május 4-ig terjedő időre a község házánál folyó évi április 12-én, d. e. 8 órakor megtartandó zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek hasznobérbe fog adatni.

Kikiáltási ár évi 303 frt.

Az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatokhoz a 10% bánatpénz becsatolandó és a felajánlott összeg szóval is kiírandó.

Zárt ajánlatok az árverés befejeztéig elfogadtnak.

Árverezni szándékozók az árverésen 10% bánatpénz letétele után vehetnek részt.

Részletes feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlat figyelembe nem vétetik.

Szerb-Keresztur, 1892. ápril 12.

Szerb-Keresztur község előljárósága.

94. számhoz ip. ül. 1892.

(166—2.1)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az ipar és gyári alkalmazottaknak betegség esetében való segélyezéséről szóló 1891: XIV. tcz. 30. §-a értelmében a kerületi betegsegélyző pénztárak száma, területe és székhelye a nm. m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak folyó évi január hó 29-én 2312. sz. a. kelt kegyes rendeletével megállapítván, Nagy-Becskerek r. t. városában székhelylyel bíró kerületi betegsegélyző pénztárhoz Nagy-Becskerek városa, továbbá a nagybecskereki, a módosi, a pardányi, a törökbecsei és esenei főszolgabírói járáshoz tartozó összes községek osztattak be és ezen kerületi betegsegélyző pénztár megalakításával Nagy-Becskerek r. t. város tanácsa mint elsőfoku iparhatóság bizatott meg. Továbbá, hogy a nm. m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak 1892. márczius 12-én 13228. sz. alatt kelt kegyes rendelete szerint a fenthivatkozott tczikk életbeletetése folyó év ápril hó 1-jére aliapítatott meg és hogy a jelzett kerületi betegsegélyző pénztár megalakítása céljából szükséges intézkedések ezen városi tanács, mint illetékes iparhatóság részéről teendők meg, és miután a most hivatkozott kegyes rendelet 7. és 8. §-ának határozmányaihoz képest a kerületi betegsegélyző pénztár alapszabályainak megállapítására és az átlagos közönséges napi bér megállapítása végett a pénztár kerületéhez tartozó munkaadók (kereskedők, iparosok, gyárosok) és a belépésre kötelezett alkalmazottak ezen városi tanács, mint illetékes iparhatóság által külön-külön ülésekre hivandók meg, mely gyűléseken a munkaadók csoportjából 5, a biztosításra kötelezett alkalmazottak csoportjából pedig szintén 5 bizalmi férfi leszen megválasztandó, ugyanazért ezen bizalmi férfiaknak megválasztása céljából a gyűlés 1892. évi május hó 5. napján Nagy-Becskerek városházának nagytermébe kitzetetik és arra a munkaadók (kereskedők, iparosok, gyárosok) ugyanazon nap délutáni 3 órára, a belépésre kötelezett alkalmazottak pedig szinte ugyanazon nap délutáni 4 órára ezennel meghivatnak.

Egyben figyelmeztetnek a fennálló építési, gyári, vállalati, ipartestületi és magán egyesülés utján létesített betegsegélyző pénztárak, hogy a mennyiben a fenthivatkozott tczikk keretében továbbra is ohajtanak működni, kötelesek ezen törvény határozmányainak megfelelően módosított alapszabályaikat 4 példányban számadásaik és egyéb kimutataisaik, valamint tagjaik számának kitzntesése mellett ezen városi tanács mint illetékes iparhatósághoz legkésőbb folyó évi június hó 30-ig bemutatni.

Kelt Nagy-Becskerek r. t. városában a városi tanács mint elsőfoku iparhatóság-
nak 1892. évi ápril hó 15-én tartott üléséből.

Mattanovich György, vár. I-ső jegyző.

Krsztics János, polgármester.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.